

Nr 174.

Av herr **Erlansson**, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om sådan förändring i förordningen om den s. k. nöjesskatten, att densamma till viss del bliver statsskatt.

Då man genomgår det historiska förloppet för tillkomsten av förordningen angående den s. k. nöjesskatten, finner man, att den ursprungligen icke var avsedd att bliva en kommunalskatt. Detta framgår tydligt av såväl statsrådsprotokollet av den 9 mars 1917, som också av det lagförslag, dåvarande finansministern gav landskamreraren Otto W. Landén i uppdrag att utarbета i denna sak. Av de myndigheter — statskontoret, kammarrätten, överståthållarämbetet och tvänne länsstyrelser — som avfordrats och avgivit yttrande i saken, har ej heller någon mera än kammarrätten uttalat sig för att nöjesskatten borde bliva en kommunalskatt.

Det är också i anslutning till just detta kammarrättens utlåtande, men för övrigt i strid med den ursprungliga upprinnelsen till denna beskattning, som finansministern vid 1919 års lagtima riksdag framlade Kungl. Maj:ts proposition Nr 166 med förslag till förordning om, att nöjesskatten skulle bliva en kommunalskatt.

Inom konstitutionsutskottet vann visserligen detta förslag majoritet, men emot icke mindre än 8 reservanter, varav de flesta uttalat sig emot att nöjesskatten skulle bliva en kommunalskatt. Herrar Bellinder och Hamilton uttalade sig för, »att nöjesskatten upptages av landstingen och de kommuner, som ej deltaga i landsting», samt herrar Zander och Persson i Tofta, »att den föreslagna nöjesskatten måtte få natur av landstingsskatt», varjämte herr von Mentzer ansåg, att den borde bliva en statsskatt.

Men även utskottsmajoriteten synes vara något villrådig om lämpligaste sättet i detta avseende. Å ena sidan anser den visserligen »lämpligt, att den föreslagna nöjesskatten göres till en kommunalskatt, utgående till primärkommunerna». — — »Å andra sidan», anser denna majoritet, »kan frågan om det närmare ordnandet i olika detaljer av en sådan skatt ännu sägas i vårt land befinna sig på sådant stadium, att man i vissa hänseenden har att försöksvis pröva sig fram till de anordningar, som omsider böra bliva definitiva». Och längre fram i utskottets utlåtande heter det: »Utskottet vill ingalunda bestrida, att det kan framdeles befinnas lämpligt att låta en nöjesskatt ombildas så, att vissa därigenom uppkomna intäkter även skulle komma landstingen och staten till del».

Reservanterna hava däremot i mera bestämda ordalag uttryckt sina farhågor, då de säga: »Det förhållandet, att nöjesskatten anordnas såsom en kommunalskatt skulle giva åt en del kommuner högst betydande, men åt andra endast ringa eller ingen inkomst, utgör enligt vår uppfattning ett starkt skäl emot en dylik anordning. Det bleve nämligen övervägande städer och större samhällen, inom vilka nöjesetablissemangen ju oftast äro belägna, som skulle komma i åtnjutande av större inkomst av skatten.

Det torde väl också numera kunna anses hava inträffat, vad reservanterna sålunda uttalat. De många landskommuner, som äro i saknad av ifrågavarande nöjeslokaler, men vars innevånare, isynnerhet ungdomen, besöka närliggande städers, få visserligen indirekt draga sin tunga av denna skatt, men få inga som helst motsvarande inkomster därav.

Det synes därför påtagligt, att en omläggning av denna skatt bör äga rum, så att en rättvisare fördelning av skatteinkomsterna må komma till stånd. I sådant syfte verkar helt säkert den ursprungligen tilltänkta statsskatten mest tillfredsställande.

Då jag jämte några andra vid 1920 års riksdag väckte en motion om att nöjesskatten skulle utgå i form av landstingsskatt, så var det icke därför, att jag ansåg det vara den lyckligaste formen, utan det berodde därpå att konstitutionsutskottets behandling av frågan år 1919 gav vid handen, att det var större utsikt att få skatten omlagd i den riktningen än att få den förvandlad till statsskatt.

Vid konstitutionsutskottets behandling av nämnda motion 1920

blev den avstyrkt — vilket också blev riksdagens beslut — men fem av dess ledamöter reserverade sig till förmån för motionen.

För avstyrkandet anför utskottet två skäl: 1. Skatten är för ny och oprövad att ändra. 2. Det skulle bli en så stor kostnad för uppbörden och kontrollerandet av denna skatt, så att det skulle icke bli mycket kvar av densamma.

Nu är emellertid skatten prövad under ett år, och enligt offentliga siffror har den under det året i rikets städer inbringat 6,809,044 kronor och 75 öre. Härtill kommer nöjesskatten på landsbygden, men dessa siffror torde icke ännu vara kända.

Av dessa siffror torde också framgå, att skatten kan täcka något mera än uppbördskostnaderna.

Då jag nu åter motionerar om ändring i denna skatt, så sker det för att få den delvis ändrad till statsskatt. Ty därigenom blir skatten jämnare fördelad, och statens stora behov av inkomster talar också för denna förändring.

Och då förefaller det mig, att saken kunde ordnas så här: Staten får två tredjedelar eller tre fjärdedelar av nöjesskatten, och kommunen, där skatten uppbäres, får den ena tredje- eller fjärdedelen för sitt besvär med att uppbära och redovisa skatten. På så sätt skulle det ej behöva bli några dryga kostnader för staten för att få in denna skatt.

Men om nöjesskatten skall utgå som statsskatt, så torde vara nödvändigt att den göres obligatorisk. Därav följer då behov av en närmare och fullständigare utredning om, vad som skall omfattas av eller undantagas från dess verkningar, och om Kungl. Maj:ts befallningshavande ej må erhålla bemyndigande att i särskilda fall befria vederbörande från skattens erläggande.

På grund av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes låta utreda och för riksdagen framlägga förslag till sådan förändring i nuvarande förordning angående den så kallade nöjesskatten, att inkomsterna därav till viss del komma att utgå i form av statsskatt.

Stockholm den 21 januari 1921.

John Erlansson.

